

1 aug 2025

De afgelopen maand waren er weinig nieuwe ontwikkelingen rond de teruggekeerde vrouwen en kinderen. De meeste van de vrouwen zijn nu in vrijheid en gaan hun eigen weg. Tijd om de balans op te maken van onze acties in de afgelopen jaren. Nu er weinig nieuws meer te melden valt, gaan we de frequentie van de nieuwsbrief verlagen tot eenmaal per kwartaal. Onze website blijft in ieder geval tot eind volgend jaar in de lucht.

De komende tijd willen we meer aandacht gaan besteden aan de vrouwen en kinderen die nu nog in de Syrische kampen zitten, en ook aan de mannen die nog gevangen zitten in Syrië en Irak.

Huidige stand van zaken rond teruggekeerde vrouwen en kinderen

Op dit ogenblik zitten er nog vier vrouwen vast; drie in Zwolle en een in Evertsoord. Twee van hen komen dit najaar vrij (Krista van T. in oktober en Sadaf S. november). Hasna A. is veroordeeld tot 10 jaar, en dit betekent dat zij volgens haar huidige vonnis pas in 2032 vrijkomt. Zij is tegen dit vonnis in beroep gegaan, en hopelijk komt het gerechtshof tot een meer redelijke (en lagere) straf. Uit haar brieven maken we op dat zij het redelijk maakt, en wij zijn van plan om haar maandelijks een bloemetje te blijven sturen zolang zij nog gevangen zit. De laatste gedetineerde, Ayada K., wacht nog op de inhoudelijke behandeling van haar zaak. Voor zover bekend, hebben alle vrijgelaten vrouwen op dit moment hun kinderen terug, met uitzondering van Jeannette J. van wie het kind nog bij pleegouders verblijft.

Het grootste probleem dat nu nog overblijft, is het beleid van de IND om het Nederlanderschap in te trekken bij alle vrouwen met dubbele nationaliteit die veroordeeld zijn voor terrorisme. Dit is al gebeurd bij Sadaf, en het besluit hierover van de IND (uit 2022) is onlangs bekrachtigd door de Zwolse rechtbank. Sadaf is tegen dat besluit in beroep gegaan bij de Raad van State, en wij steunen haar in dat proces. Het is belangrijk dat de Raad van State dit vonnis vernietigt; niet alleen voor Sadaf zelf, maar ook voor de andere vrouwen die bedreigd worden met het intrekken van hun Nederlanderschap.

Sommige van de vrouwen hebben na hun vrijlating weinig behoefte meer om nog contact te houden met ons of met hun vroegere lotgenoten. Daarvoor zijn de herinneringen aan alles wat ze hebben meegemaakt in Syrië en na terugkeer in Nederland waarschijnlijk te pijnlijk. De vrouwen willen een nieuw leven beginnen en zo weinig mogelijk meer denken aan het verleden. Maar enkele van hen houden ons nog regelmatig op de hoogte van hun belevenissen na hun vrijlating. Daaruit kunnen we opmaken dat het met de meeste van hen redelijk goed gaat. Zij zijn over het algemeen goed begeleid door de overheid bij hun terugkeer in de maatschappij, en de meesten hebben intussen hun kinderen weer terug.

Doelstellingen van onze actiegroep grotendeels bereikt

Als we terugkijken op onze acties van de afgelopen 5,5 jaar mogen we concluderen dat de doelstellingen van onze actiegroep intussen grotendeels zijn bereikt. De meeste vrouwen en kinderen zijn terug in Nederland; de moeders hebben hun straf uitgezeten, en de kinderen zitten gewoon op school met andere Nederlandse kinderen. Wanneer we terugkijken naar de jaren 2019-2022, toen de regering pertinent weigerde om de vrouwen en kinderen terug te halen, en politici de kinderen betitelden als 'tikkende tijdbommen', mogen we zeer blij zijn dat alles uiteindelijk toch redelijk op zijn pootjes terecht is gekomen. Dat was natuurlijk niet onze verdienste; het feit dat de vrouwen en kinderen werden teruggehaald was te danken aan de inzet van hun advocaten, en aan de rechters die besloten dat de rechtszaken tegen de vrouwen anders geseponneerd zouden worden. Maar toch hebben wij hopelijk een klein steentje bijgedragen aan de verlichting van de straf die de vrouwen hier kregen opgelegd (zie onder).

De eerste jaren na terugkeer in Nederland waren erg zwaar, zowel voor de vrouwen als voor hun kinderen. Zoals ik beschreven heb in mijn boek 'Verloren Dochters' was de maatschappelijke en politieke druk om de vrouwen te straffen zó sterk dat een aantal principes van onze rechtsstaat maar even aan de kant werd geschoven. Nederland was niet het enige land waar dit gebeurde, maar het was wel verbazend om te zien dat juist ons land, dat vroeger een gidsland was op het gebied van mensenrechten, relatief streng was bij het straffen van de teruggekeerde vrouwen. In tegenstelling tot onze buurlanden werd in Nederland het contact tussen moeders en kinderen jarenlang bijna volledig verbroken; een vreselijke straf voor zowel moeders als kinderen. Een ander punt waarop Nederland strenger was dan zijn buurlanden, was afnemen van de nationaliteit. Hier was (en is nog steeds) het beleid om dit bij alle vrouwen te doen. In Frankrijk en Duitsland gebeurt het niet of nauwelijks.

Als ik kijk wat wij als actiegroep bereikt hebben, denk ik dat het contact dat wij met de vrouwen onderhielden tijdens hun detentie toch een lichtpuntje vormde in hun uitzichtloze situatie. Ze merkten dat niet iedereen in Nederland hen bij voorbaat als monsters beschouwde, en ik hoop dat dit bij sommige vrouwen geholpen heeft om te voorkomen dat ze helemaal verbitterd raakten. In mijn boek heb ik proberen uit te leggen dat Nederland normaal een fatsoenlijk land is, maar dat ook fatsoenlijke mensen wel eens verkeerde dingen kunnen doen. Ik hoop dat dit de vrouwen (en straks ook hun kinderen!) kan helpen om geen blijvende wrok te koesteren tegen de Nederlandse maatschappij.

Ik was erg blij om via onze actiegroep een aantal geestverwanten te ontmoeten die ook vonden dat we onschuldige kinderen niet konden laten boeten voor de fouten van hun ouders. Terwijl officiële instanties zoals de kerken en Amnesty International hun vingers niet aan het onderwerp wilden branden uit angst om leden of donateurs te verliezen, vonden individuele Nederlanders wél dat we menselijkheid en vergevingsgezindheid moesten laten prevaleren boven angst en wraakgevoelens. Het was voor mij een voorrecht om al deze mensen te leren kennen, en ik wil ieder van hen nogmaals bedanken voor al hun morele en financiële steun.

Meer aandacht voor achterblijvers in Syrië en Irak

Terwijl het merendeel van de Nederlandse vrouwen en kinderen intussen is teruggekeerd in Nederland, is er nog een klein groepje vrouwen en kinderen 'met Nederlandse link' achtergebleven in de kampen in Syrië. De [NCTV schat hun aantal](#) op ongeveer 5 vrouwen en 15 kinderen. Met deze vrouwen hebben wij geen contact. In principe hebben ook zij het recht om via een Nederlandse advocaat om repatriëring naar Nederland te vragen, net zoals de andere vrouwen dit eerder deden. Het is ons niet bekend of de achtergebleven vrouwen hierover al contact hebben opgenomen met een Nederlandse advocaat. Mogelijk willen ze ook niet teruggehaald worden omdat zij weten hoe de vrouwen die wél terugkeerden, in Nederland behandeld werden. Voor moeders en kinderen is het een onmenselijke straf om jarenlang gescheiden te worden, juist in de periode dat ze elkaar het hardst nodig hebben. Dit is ook de reden waarom de Nederlandse vrouwen die eerder uit de kampen ontsnapten en momenteel in vrijheid in Idlib wonen, er niet over peinzen om naar Nederland te komen.

Een ander probleem zijn de Nederlandse mannen die nu nog verblijven in Syrische gevangenissen ([ongeveer 15 volgens de NCTV](#)). Een beschaafd land als Nederland kan het niet maken om onderdanen zonder proces tot in lengte van dagen onder onmenselijke omstandigheden in een buitenlandse gevangenis te laten weggewijnen. Ook zij hebben recht op een eerlijk proces, hoe graag onze vorige premier ook gewild had dat zij in Syrië zouden sneuvelen.

Momenteel wordt er onder druk van Amerika onderhandeld over de overdracht van Koerdische gevangenissen aan het nieuwe Syrische regime. Hopelijk heeft dit regime er minder moeite mee om buitenlandse gedetineerden gewoon op het vliegtuig te zetten naar hun thuisland zodat ze daar terecht kunnen worden.

Resolutie over afnemen nationaliteit voor CDA congres gaat het niet halen

De animo bij CDA leden om hun handtekening te zetten onder een resolutie die oproept tot stoppen met het afnemen van de nationaliteit bij burgers die veroordeeld zijn voor terrorisme, blijkt sterk tegen te vallen. Tot nu toe heb ik slechts 8 van de benodigde 25 handtekeningen bij elkaar gekregen. Tenzij er een wonder gebeurt, lukt het me daardoor niet om de resolutie in te dienen.

Bij alle grote problemen die er nu spelen in verkiezingstijd, lijkt dit onderwerp voor CDA-leden geen prioriteit te hebben. Dat is ook wel te begrijpen. Onze hoop is nu gevestigd op de rechters die moeten beslissen of het afnemen van de nationaliteit alleen bij burgers van allochtone afkomst in overeenstemming is met artikel 1 de Grondwet ('alle inwoners van Nederland moeten onder gelijke omstandigheden gelijk worden behandeld'). Daarnaast krijgen we na de verkiezingen waarschijnlijk een nieuwe machtsverhouding in de Tweede Kamer, waarbij linkse partijen hopelijk het intrekken van het Nederlanderschap bij allochtone burgers opnieuw aan de orde gaan stellen. Binnenskamers zal ik bij het CDA blijven lobbyen voor steun aan een dergelijk initiatief uit progressieve hoek.

Frequentie nieuwsbrief wordt verlaagd

Omdat er de laatste tijd weinig nieuws meer te melden is rond de teruggekeerde vrouwen en hun kinderen, ben ik van plan om de frequentie van de nieuwsbrief te verlagen tot eenmaal per kwartaal. Mochten zich onverwachts nieuwe ontwikkelingen voordoen, dan zal ik uiteraard de leden van het platform via een extra bulletin daarvan op de hoogte stellen. De website van het platform zal ik nog tot minstens eind 2026 in de lucht houden. Daar is ook nog steeds een digitale kopie van het boek 'Verloren Dochters' te downloaden'. Ook gedrukte versies van het boek zijn nog steeds voorradig; die kunnen besteld worden door een mailtje te sturen aan adcorten@gmail.com.

Mensen met vragen over de teruggekeerde vrouwen en kinderen, alsmede over de Nederlandse burgers die nu nog in Syrië verblijven, kunnen daarover altijd met mij contact opnemen via bovenstaand mailadres.

Ad Corten
Platform Kinderen terug uit het Kalifaat
www.kinderenteruguitkalifaat.nl